

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VI

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst na poziomie dosłownym),
- rozumie pojęcia nadawca – odbiorca, narrator, podmiot liryczny,
- rozpoznaje elementy fantastyczne i realistyczne w utworach literackich,
- potrafi wskazać dialog w tekście, opis,
- zna i rozpoznaje epitety, porównanie, cechy mitu, legendy,
- poprawnie używa form czasu, osoby i liczby oraz odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki,
- podejmuje próby samodzielnego tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- nazywa podstawowe części zdania, potrafi odnaleźć podmiot i orzeczenie i określenia w zdaniu,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza,
- potrafi pracować ze słownikami ortograficznym i języka polskiego.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

- czyta sprawnie teksty cicho i głośno - odczytuje tekst na poziomie dosłownym, wyszukuje i przetwarza informacje, a także wyciąga wnioski na podstawie jednej przesłanki, czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne,
- formułuje pytania do tekstu,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy,
- dostrzega powtarzalność: układu zwrotek, liczby sylab w wersie, układ rymów,
- odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne, odmienia rzeczownik, czasownik, przymiotnik,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki (stopniowanie regularne),
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny; w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,
- umie rozpoznać zdanie i równoważnik zdania oraz zdanie pojedyncze i złożone,
- stosuje znaki interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- zna zasady pisowni wyrazów,
- recytuje utwór poetycki.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

- czyta sprawnie teksty cicho i głośno - odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, wyszukuje i przetwarza informacje, podejmuje próbę określania głównej myśli utworu, czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne, intonację,
- wskazuje cechy utworu poetyckiego (budowa, podmiot liryczny) i prozatorskiego (narrator, świat przedstawiony),
- rozpoznaje elementy świata przedstawionego w powieści, baśni, legendzie, micie, przypowieści i innych utworach narracyjnych,
- rozróżnia formy wypowiedzi w tekście: dialog, opis, opowiadanie,

- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia (w tym personifikacje i animizację), wyraz dźwiękonaśladowczy,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, podmiot liryczny, czytelnika, słuchacza),
- rozpoznaje: wers, zwrotkę, rym, refren,
- charakteryzuje i ocenia zachowanie bohaterów,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz (rymowany i biały), mit, powieść, przypowieść,
- odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (różne oblicza miłości /patriotyzm, rodzina, miłość do bliźniego i Boga/, prawda-kłamstwo, przyjaźń-wrogość, wierność-zdrada),
- rozróżnia podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówek, spójnik, przyimek oraz określa formy fleksyjne odmiennych części mowy (np. przypadki rzeczownika, tryby czasownika),
- rozróżnia i poprawnie zapisuje rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi (oznajmujące, pytające, rozkazujące),
- rozpoznaje w zdaniu główne części zdania: podmiot i orzeczenie (rodzaje podmiotów i orzeczeń) oraz określenia: przydawka, dopełnienie, okolicznik,
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- redaguje ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, planuje własną wypowiedź ustną i pisemną,
- wie, co to jest zdanie i równoważnik zdania, umie rozpoznać zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdanie złożone (współrzędnie i podrzędnie),
- zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne pisowni wyrazów poznawanych w klasie IV, V i VI,
- recytuje utwór poetycki oraz fragment prozy, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję,
- potrafi pracować ze słownikiem wyrazów bliskoznacznych.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz

- sprawnie czyta teksty cicho i głośno - określa główną myśl utworu, czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę,
- uzasadnia własne sądy, wyciąga trafne wnioski,
- zna terminy związane z teatrem i filmem (aktor, gra aktorska, reżyser, scenariusz, scenarzysta, scenograf, scenopis, kadr, kostium, charakteryzacja, dekoracja),
- wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego, potrafi nazwać ich twórcywo),
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki i używa ich we właściwych kontekstach,
- rozpoznaje rodzaje zdań złożonych współrzędnie,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gesty, mimika, postawa ciała),
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, w tym opis przeżyć wewnętrznych, list, sprawozdanie, zaproszenie, ogłoszenie, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny;

w wypowiedzi występują pojedyncze błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne, zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,

- recytuje utwór poetycki oraz fragment prozy, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu,
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego.

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

- posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami zarówno w rozwiązywaniu problemów teoretycznych, jak i praktycznych ujętych w programie nauczania oraz wynikających z podstawy programowej;
- kreatywnie, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania;
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), opis, w tym opis przeżyć wewnętrznych, list, sprawozdanie, zaproszenie, ogłoszenie, charakterystyka, krótki tekst argumentacyjny; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- jego wypowiedzi ustne, pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia; nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości;
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych, oraz słownika terminów literackich,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych.

FORMY I SPOSOBY OCENIANIA

- Podstawą wystawienia ocen śródrocznych i rocznych są następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:
 - obserwacja pracy ucznia na lekcji: techniki czytania, poziomu rozumienia tekstu i poleceń, wypowiedziany się, praktycznej sprawności językowej, notowania, zaangażowania w samodzielną pracę,
 - odpowiedzi ustne,
 - prace pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, wypracowania klasowe, zadania aktywizujące na lekcji; dyktanda, prace redakcyjne,
 - praca w grupie,
 - recytacja, prezentacja ustna przygotowanego projektu.
- Kartkówki (mogą być niezapowiedziane) dotyczą jednego zagadnienia lub trzech ostatnich lekcji,
- Sprawdziany i wypracowania klasowe są zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i zapisane w e-dzienniku.
- Uczniowie nieobecni w szkole mają obowiązek nadrobić zaległości (notatka w zeszytce oraz zadania rozwiązywane na lekcji).
- Uczniowie nieobecni w dniu sprawdzianu i/lub kartkówki mają obowiązek je napisać (ustalamy termin do 2 tyg. po powrocie po nieobecności).
- Uczeń ma prawo do poprawy każdej oceny w terminie ustalonym z nauczycielem (do 14 dni od otrzymania oceny).
- Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej brane są pod uwagę wszystkie oceny w dzienniku oraz systematyczność i praca ucznia na lekcji.

Lektury w klasie 6 (kolejność omawiania ustala nauczyciel na początku roku szkolnego):

1. *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi* – Rafał Kosik,
2. *Pan Tadeusz (fragmenty)* – Adam Mickiewicz,
3. *Hobbit, czyli tam i z powrotem* – J.R.R. Tolkien,
4. *Mały Książę* – Antoine de Saint-Exupery,
5. *Tajemniczy ogród* – Frances Hodgson Burnett,
6. *Opowieść wigilijna* – Charles Dickens.
7. Ignacy Krasicki - wybrane bajki,
8. *Biblia*: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o talentach, o miłosiernym Samarytaninie.

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie szóstej.